

BEROEPS- BELANGEN

DE INNING VAN HONORARIUM.

Een belangrijk onderdeel van het beroep, dat niet op de Universiteit gedoceerd wordt, doch zich slechts laat leeren in de praktijk zelf is het berekenen van honorarium.

Heeft men zich deze kunst eenmaal eigen gemaakt en weet men zijn werk financieel juist te waardeeren, welke waardeering dan tot uiting komt in een den patiënt toe te zenden declaratie, dan nog is in vele gevallen de behandeling van den patiënt niet tot een goed einde gebracht. Hoe groot ook vaak te voren de waardeering van den patiënt voor de ondervonden tandheilkundige hulp was, is deze eenmaal geschied, dan is men weer snel alle verholpen pijn en ongemak vergeten. Des tandartsen waardeering zijner bewezen diensten kan dan bij den patiënt meermalen niet meer de geringste waardeering ondervinden!

Consequenties van deze waardeeringen en gevoelens zijn moeilijkheden met betaling van declaraties, die de tandarts dan noodzaken voor de inning der hem toekomende gelden de hulp van den Kantonrechter (wanneer het een declaratie betreft niet hooger dan Fl. 200.—) of van de Rechtbank in te roepen. De procedeerende tandarts zal zich dan dikwijls verbazen over de gronden, die door den patiënt worden aangevoerd om aan betaling te ontkomen.

Doel van dit artikeltje is hem in te wijden — zij het uit den aard der zaak op een voor den leek begrijpelijke wijze — in de juridische kwesties en moeilijkheden, die zich bij een dergelijke eenvoudige incasso-procedure kunnen voordoen.

I. Laten wij dan beginnen met de bespreking van het meest voorkomende geval, nml. dat een patiënt zich met een bepaalde klacht of alleen maar voor de halfjaarlijksche contrôle onder behandeling stelt, en over de kosten niet gesproken wordt.

Kan de patiënt dan later opwerpen, dat hij geen honorarium verschuldigd is, omdat daarover niets is overeengekomen? Daarbij b.v. aanvoerende, dat er toch ook geen koopovereenkomst tot stand

komt zonder voorafgaande bepaling van den koop prijs of geen huur zonder vaststelling van den huurprijs? Natuurlijk niet. En juridisch wel daarom niet, omdat volgens de Wet een overeenkomst niet alleen verbindt tot datgene, wat uitdrukkelijk is overeengekomen, doch ook tot al hetgeen dat naar den aard der overeenkomst door het gebruik en de billijkheid gevorderd wordt. Dat gebruikelijk en billijk is, dat tandheelkundige behandeling betaald wordt behoeft geen nader betoog.

De weren, die wel met eenige kans op succes in gevallen als bovenvermeld opgeworpen kunnen worden en inderdaad ook veelvuldig opgeworpen worden, zijn behalve enkele bijzondere, zooals b.v. beroep op minderjarigheid, die wij straks zullen bespreken, drieërlei, t.w. a) de rekening is te hoog; b) de behandeling was ondeugdelijk; c) tot een bepaald onderdeel van de behandeling is geen opdracht gegeven.

a. De rekening is te hoog.

Dit verweer wordt uit den aard der zaak het veelvuldigst opgeworpen. Bij de beschouwing hiervan dient vooropgesteld te worden, dat de tandarts zelf de eenige is, die den aard en de waarde zijner diensten kan beoordeelen.

Gaat men hiervan uit, dan is duidelijk dat een verweer als het onderhavige wel zeer goed gemotiveerd moet zijn wil het kans van slagen hebben. Niet voldoende is te beweren, dat b.v. een collega voor dezelfde behandeling veel minder heeft berekend; daarvoor is er te groote speling in de tarieven en zijn er te veel factoren, die bij het opstellen eener declaratie een rol spelen, zooals b.v. het belang van de behandeling, de reputatie van den tandarts, de maatschappelijke welstand van den patiënt, de tijd en moeite aan de behandeling besteed etc.

Toetssteen van den Rechter zijn de wijdbegrensde begrippen: billijkheid en goede trouw, waaraan volgens een hoofdregel der Wet, iedereen bij de uitvoering eener overeenkomst gebonden is. De gedaagde zal dus moeten betoogen, dat de declaratie met de billijkheid of de goede trouw in strijd is, dus niet dat de rekening in vergelijking met een andere, doch op zichzelf beschouwd onder de gegeven omstandigheden niet aan billijke eischen voldoet.

Duidelijk is, dat de Rechter hier een groote vrijheid gelaten wordt en dat algemeene regels niet te geven zijn. In het algemeen echter is de Rechter niet gauw geneigd, om aan te nemen, dat een declaratie te hoog is, te meer ook daarom niet, omdat een patiënt steeds vóór de behandeling een prijs kan overeenkomen en hij, in-

dien hij dit doet, geacht moet worden bereid te zijn ook een iets hoogere declaratie te voldoen.

b. De behandeling was ondeugdelijk.

In de rechtspraak wordt terecht aangenomen, dat een patiënt over de deugdelijkheid eener behandeling nog minder in staat is een oordeel te vellen dan over de hoogte der rekening. Wil een dergelijk verweer succes hebben, dan is het niet voldoende te stellen b.v. dat het resultaat ongunstig was. Een tandarts is geen aannemer van werk.

Hij zal bij zijn verweer moeten aangeven welke kunstfouten zijn gemaakt en moeten aanbieden de juistheid zijner beweringen door deskundigen te doen bevestigen. Eerst dan, na deskundige voorlichting zal de Rechter over dergelijke verweren kunnen oordeelen.

Blijkt, dat de tandarts datgene gedaan heeft, wat hij naar redelijk inzicht volgens de regelen der kunst behoorde te doen, dan zal de patiënt tot betaling veroordeeld moeten worden, onafhankelijk van de, dikwijls trouwens zeer moeilijke, te beantwoorden vraag of een andere behandeling niet tot een beter resultaat geleid zou hebben.

c. Tot de behandeling, zooals die is verricht, is geen opdracht gegeven.

Een aardig voorbeeld van een dergelijk geval is het volgende: Een patiënt komt met zijn gebroken rubberprothese bij een tandarts en verzoekt hem deze iets te vervormen en te versterken. Het antwoord luidt, dat dit niet mogelijk is en dat een nieuwe gemaakt zal moeten worden, waarbij nog speciaal een prothese van Wipla-metaal aanbevolen wordt. De patiënt verklaart zich hiermede accoord en in vijf keer, waaronder dus afdruk nemen, passen van de Wipla-plaat zonder tanden, idem met tanden, prothese inzetten en contrôle, is de behandeling afgelopen. De oude prothese blijft bij den tandarts achter.

De rekening wordt ingediend en twee maanden later beweert de patiënt, na specificatie der behandeling gekregen te hebben, dat hij van een nieuwe prothese niets wist; dat hij altijd gedacht had, dat zijn oude gerepareerd was; dat hem nooit gezegd was, dat dit niet mogelijk was, integendeel; dat hem over het maken eener nieuwe niet gesproken was en hij daarmee dus niet accoord ging en dat hij weigerde de rekening te betalen.

Men bedenke zich in zoo'n geschil de moeilijkheid voor den Rechter, voor wien de ééne partij even geloofwaardig of ongelooft-

waardig is als de andere. Getuigen waren bij het gesprek over de nieuwe prothese niet aanwezig.

Tegenover het argument, dat de patiënt zich toch vijfmaal hiervoor onder behandeling gesteld heeft, wordt beweerd, dat hij als leek niet kan beoordeelen, welke behandeling voor het repareren eener prothese noodzakelijk is. Op de opmerking, dat reparatie als door hem gewenscht technisch niet mogelijk was, riposteert hij, dat hij van deskundigen vernomen heeft, dat dit best mogelijk was en dat de tandarts hem dit dan maar had moeten zeggen!

De stelling dat het onaannemelijk is, dat hij in den tijd van twee maanden niet bemerkt zou hebben, o.m. aan de kleur en hardheid, dat hij een geheel andere prothese in zijn mond had, tracht hij te ontzenuwen met de bewering, dat hij dit wel degelijk gemerkt heeft, doch van meening was, dat dit een gevolg was van de versterking zijner oude prothese!

Hoe nu? De Kantonrechter is een leek op dit gebied. Den betrokken tandarts kent hij niet. Het eenige wat hij weet is, dat er betrouwbare en onbetrouwbare tandartsen zijn en betrouwbare en onbetrouwbare patiënten. De kracht der argumenten kan hij niet beoordeelen, noch de gegrondheid van het verweer. Moet hij de vordering afwijzen, overwegende, dat de tandarts niet in staat is de juistheid van zijn bewering, dat de patiënt van de behandeling op de hoogte was en ermee accoord ging, te bewijzen? Moet hij de vordering toewijzen, alleen omdat hij het verweer niet aannemelijk acht? Moet hij (het gaat om een bedrag van \pm Fl. 60.—) een dure deskundige benoemen om te onderzoeken of de gewenschte reparatie der oude prothese technisch al of niet mogelijk was, tot welke maatregel het belang van de procedure zich toch eigenlijk niet leent?

Wij hebben dit geval opzettelijk zoo uitvoerig geschilderd om een indruk te geven van de moeilijkheden, waarvoor een Rechter zich in een dergelijk geschil geplaatst ziet, temeer waar hij elk vonnis behoorlijk moet motiveeren.

Waar hij nu eenmaal gedwongen is één van beide partijen in het gelijk te stellen, is het duidelijk, dat een tandarts voor verrassingen kan komen te staan. Zich daartegen te wapenen, is practisch vrijwel ondoenlijk.

II. Een andere figuur, die zich veel voordoet, is, dat tevoren tusschen de beide partijen de kosten eener behandeling worden vastgesteld.

Zowel tandarts als patiënt denken zich dan tegen verrassingen gevrijwaard te hebben en inderdaad betalingsweigering omdat de

berekening te hoog of de behandeling een andere was dan afgesproken, is niet te verwachten, tenzij apert te kwader trouw, indien een mondelinge afspraak ontkend wordt. De kans op een beroep op ondeugdelijkheid der behandeling is natuurlijk niet afhankelijk van het tevoren al of niet overeenkomen van den prijs.

De speciale moeilijkheid, die een dergelijke afspraak echter kan meebrengen is deze, of de patiënt, indien hij, na zich één of tweemaal behandeld te laten hebben, de verdere behandeling door denzelfden tandarts weigert, niettemin verplicht is den vollen overeengekomen prijs te betalen.

Op pag. 787 e. v. van den jaargang 1932 van dit Tijdschrift wijdt de Heer Nord hieraan een artikeltje naar aanleiding van een beschouwing van Mr. Gomperts in het Handelsblad over een vonnis van de Utrechtsche Rechtbank, waarin deze kwestie behandeld is.

In het kort kwam deze hierop neer, dat tandarts en patiënt afgesproken hadden, dat een prothese gemaakt zou worden voor den totalen prijs van Fl. 500.—. Ongeveer halverwege de behandeling wenschte de patiënt van de diensten van den tandarts geen gebruik meer te maken. Deze dagvaardde daarop tot betaling van de overeengekomen Fl. 500.—, daartegenover zijn diensten beschikbaar stellende en . . . zag zich door de Rechtbank zijn eisch ten volle toegewezen.

Mr. Gomperts noch de heer Nord kunnen zich met deze uitspraak vereenigen. Hun critiek verschilt echter hemelsbreed en zij komen elk voor zich dan ook tot een geheel andere oplossing van het geval.

Vergelijkt men beide redeneeringen, dan is het aardig te zien hoe de Haagsche tandarts en de Amsterdamsche advocaat op elkaars terrein uitgegleden zijn. De jurist miskent de positie van den tandarts, wiens beroep hij, althans in het onderhavige geval, ten onrechte gelijkstelt met het aannemersvak en op wiens overeenkomsten hij dan ook dezelfde rechtsregelen toegepast wil zien. De tandarts daarentegen voelt natuurlijk zeer goed aan, dat de zeer persoonlijke, op vertrouwen gebaseerde relatie tusschen patiënt en zijn beroepsgenoten medebrengt, dat de eerste zich te allen tijde aan de behandeling kan onttrekken om hem moveerende redenen. Ditzelfde is evenzeer een recht van den tandarts, die toch een vrije patientenkeuze heeft.

De heer Nord nu, wiens uitgangspunt tevens conclusie moet worden, bestrijdt de Rechtbank en Mr. Gomperts in de eerste plaats op dit punt, dat er in het geval in kwestie over een „overeenkomst” in den zin der Wet niet gesproken kan worden. Dit is onjuist. Een overeenkomst in den zin der Wet is er altijd dan wanneer

iemand zich tegenover een ander verbindt, b.v. om iets te doen of te geven. Verbindt de ander zich als contra-prestatie tegenover den eerste ook iets te doen of te geven, dan is zelfs sprake van een wederkeerige overeenkomst. In casu is er dan ook inderdaad, gelijk de Utrechtsche Rechtbank overwoog, tusschen tandarts en patient een wederkeerige overeenkomst in den zin der Wet tot stand gekomen; de tandarts heeft een bepaalde behandeling toegezegd, de patient daartegenover betaling van een bepaald bedrag.

Er is zelfs dan een wederkeerige overeenkomst, indien tevoren geen prijs is afgesproken. Het eenige verschil met het vorige geval is dan, dat de prijs der behandeling nog niet vaststaat. Voldoende is echter, dat vaststaat, dat de patient de prijs daarvan zal hebben te betalen. Hij heeft zich, stil zwiĳgend, tot die prestatie verbonden door zich onder behandeling te stellen. De juiste omvang der prestatie wordt later bepaald.

De heer Nord meent verder, dat deze overeenkomst op de door de Rechtbank aanvaarde wijze onzedelijk zou zijn. Wij willen dit hier in het midden laten. De kwestie der onzedelijke oorzaak eener overeenkomst is juridisch een zeer moeilijke en het is hier zeker niet de plaats om daarover te polemiseeren. Op te merken valt slechts, dat het feit, dat één der partijen bij het sluiten eener overeenkomst de waardigheid van zijn beroep te grabbel gooit, de overeenkomst zelf nog niet een onzedelijke strekking geeft.

Niettemin scharen wij ons wat Nord's conclusie betreft, nml. dat de tandarts in een geval als het onderhavige geen recht kan laten gelden op de voor de geheele behandeling overeengekomen som, doch slechts op een zoodanig bedrag als waarmede het werkelijk door hem verrichte gedeelte gehonoreerd zou zijn, aan zijn zijde.

Juridisch is deze meening echter hierop gebaseerd, dat het Utrechtsche rechtscollege en Mr. Gomperts, de overeenkomst onjuist geïnterpreteerd hebben, daar zij de bijzondere positie van den tandarts (gelijk aan die van geneesheer en advocaat) miskennen. Immers een wederkeerige overeenkomst als de onderhavige *impliceert altijd stilzwiĳgend de vrijheid zich aan de behandeling te onttrekken, wanneer het hun goeddunkt*. Dit is dus een *bestendig gebruikelijk beding* „dat geacht wordt stilzwiĳgend in de overeenkomst te zijn begrepen, schoon dezelve daarbij niet is uitgedrukt,” zooals de Wet deftig zegt. Dien grond had o.i. de patient tot zijn verdediging moeten aanvoeren en op dien grond had de Rechtbank de vordering moeten afwijzen.

Deze kwestie, zoowel voor den tandarts als voor den jurist interessant zullen wij hier niet verder uitpluizen, hoewel er nog wel het

één en ander over valt op te merken. Dit opstel dreigt echter toch reeds topzwaar te worden.

III. Rest ons thans nog de beschouwing van eenige bijzondere gronden, waarop bepaalde categorieën van personen meermalen trachten zich aan betaling te onttrekken, nml. minderjarigen en gehuwde vrouwen, die zich onder behandeling gesteld hebben van een tandarts zonder uitdrukkelijke toestemming van resp. vader, voogd of echtgenoot.

De Wet verklaart beiden onbekwaam om op eigen houtje overeenkomsten aan te gaan. Doen zij dit toch, dan hebben zij het recht zich op hun onbekwaamheid te beroepen om op die wijze de consequenties hunner verbintenissen te ontgaan.

Toch is hun positie niet geheel gelijk; immers geldt bovenstaande regel voor minderjarigen zonder uitzondering, de getrouwde vrouw is in een aantal gevallen wel degelijk bevoegd overeenkomsten te sluiten. Ik zal beide kwesties afzonderlijk bespreken.

3. *Minderjarigen.*

Duidelijk is, dat de aan een minderjarige gegeven mogelijkheid zich aan door hem aangegane verbintenissen te onttrekken uitsluitend door zich op zijn minderjarigheid te beroepen, op welk verweermiddel de Rechter acht *moet* slaan, tot zeer ongewenschte gevolgen en practische moeilijkheden kan leiden. Van geen tandarts kan verlangd worden, dat hij vóór de behandeling aan bijna volwassen patienten vraagt, hoe oud zij zijn en indien uit het antwoord blijkt, dat dit nog geen 21 jaar is, alvorens met de behandeling een aanvang te maken, zich uitdrukkelijk van de mondelinge of schriftelijke toestemming van des minderjarigen wettelijken vertegenwoordiger (vader of voogd) te verzekeren.

Dit zou hem zeker een gedeelte van zijn praktijk kosten. Het komt dus steeds hier, zooals zoo vaak, neer op een kwestie van vertrouwen.

Tot welke ongewenschte gevolgen deze al te zorgvuldige bescherming van minderjarigen kan leiden, is wel tot uiting gekomen in een voor de Rechtbank te Almelo gevoerde procedure, waarin een Leidsche tandarts den vader van een minderjarige Leidsche studente, die zich onder zijn behandeling had gesteld, tot betaling der declaratie aansprak.

De advocaat van den tandarts heeft in dit proces de klip van het beroep op de minderjarigheid trachten te omzeilen door zijn eisch tot betaling te baseeren op het feit, dat de vader zijn dochter stilzwijgend tot het ondergaan der behandeling gemachtigd zou heb-

ben, op welke grond dan de aansprakelijkheid van den vader geconstrueerd werd. De vader ontkende in de eerste plaats aan de handelwijze van zijn studeerende dochter zijn goedkeuring gehecht te hebben, doch voerde tevens het juridische verweer, dat hij in geen geval aansprakelijk was, omdat de Wet geen stilzwijgende lastgeving zou kennen.

Wel zeer terecht werd van de zijde van den eischenden tandarts, buiten het juridische debat om, opgemerkt, „dat als gedaagde in deze gelijk zou krijgen, alle doctoren, tandartsen, apothekers, repetitoren en dergelijke geen enkele zekerheid hebben, als zij minderjarige studenten terzijde staan, voor hun diensten betaling te zullen ontvangen”. Niettemin achtte de Rechtbank de door den gedaagde aangevoerde juridische bezwaren, waarvan hier een bespreking natuurlijk allerminst op haar plaats zou zijn, gegrond en wees de vordering af.

Het behoeft waarlijk geen nader betoog, hoe onbevredigend een dergelijke beslissing in de practijk aandoet en het rechtsgevoel kwetst, juist omdat het voor een tandarts practisch onmogelijk is daarmede rekening te houden.

b. Gehuwde vrouw.

Het verschil met den minderjarige zit, voorzoover hier van belang, hierin, dat zij weliswaar zonder bijstand of uitdrukkelijke toestemming van haar echtgenoot geen rechtsgeldige overeenkomsten kan sluiten, doch dat deze toestemming verondersteld wordt aanwezig te zijn, indien het betreft handelingen of verbintenissen door de vrouw aangegaan, wegens alles wat de gewone en dagelijksche uitgaven der huishouding betreft. Dit wil dus zeggen, dat al dergelijke overeenkomsten volkomen geldig zijn, tenzij mocht komen vast te staan, dat de man uitdrukkelijk, op voor de tegenpartij waarneembare wijze, heeft laten blijken, dat hij zijn bewilliging niet wenschte te verleen.

Deze wettelijke uitzondering is natuurlijk zeer practisch. De vrouw, die het huishouden bestiert en voor de opvoeding der kinderen moet zorgen, sluit nu eenmaal als zoodanig dagelijks tallooze overeenkomsten met leveranciers, modistes, werklieden e. d. Zouden deze telkens moeten vragen, of meneer het wel goed vond, dan zou hieronder niet alleen het prestige van de huisvrouw lijden, doch dit zou eveneens tot vele complicaties aanleiding geven.

In dubieuze gevallen zal de Rechter moeten uitmaken of een uitgave of overeenkomst tot de gewone en dagelijksche der huishouding gerekend behoort te worden of niet. Duidelijk is, dat hij hier een zeer groote vrijheid geniet en elk geval op zichzelf beslist dient

te worden. Alleen wordt aan het begrip „huishouding” een zeer ruimen uitleg gegeven. Er zijn ook dáárom geen vaste lijnen te geven, omdat eenzelfde uitgave voor een villa-bewoner een gewone en voor een arbeider een zeer luxeuse en dus ongewone kan zijn.

Terzake van het inroepen van tandheelkundige of geneeskundige hulp heeft de Rechter zich in 't algemeen op het standpunt gesteld, dat dit tot de gewone en dagelijksche handelingen gerekend dient te worden, tenzij de uitgaven daarvoor buitensporig hoog zijn of de behandeling noodeloos kostbaar. Een Kantonrechter overwoog in een soortgelijk geval heel aardig: „Waar de menselijke kwalen en ongemakken helaas zoo menigvuldig zijn, mag het daartegen inroepen van geneeskundige hulp wel tot de gewone en dagelijksche bezigheden eener huisvrouw gerekend worden.”

Volgens ons terecht, achtte de Nijmeegsche Kantonrechter echter een uitgave van Fl. 130.— voor het vervaardigen eener prothese voor de vrouw van een timmerman niet tot de gewone en dagelijksche uitgaven te behooren. Inderdaad, het inkomen van een timmerman is op dergelijke uitgaven niet berekend en de betrokken tandarts had zich daarvan te voren rekenschap moeten geven, aangenomen natuurlijk, dat zijn patiënte geen duurderen indruk dan die van arbeidersvrouw maakte.

De Rechter maakt van deze voor de gehuwde vrouw geldende uitzondering in 't algemeen een soepel gebruik en gaat daarmede chicanes tegen, die hij bij minderjarigen niet kan ontgaan. Slechts indien de gehuwde vrouw zich in haar eentje al te hooge uitgaven gaat permitteeren, zooals b.v. in bovenstaand geval of in dat, waarin de Haarlemsche Rechtbank te beslissen kreeg, nml. toen in een tijdsverloop van drie weken door een liefhebbende echtgenoot niet minder werd aangekocht dan: 12 chemises, 13 pantalons, 17 paar kousen, 4 japonnen, 4 costumes, 5 blouses en andere dergelijke goederen, alles voor den prijs van Fl. 1253.20, dan wordt de schuldeischer door deze bepaling niet meer beschermd.

Wij zijn hier aan het eind van onze beschouwingen. Het spreekt van zelf, dat zich tallooze nuances kunnen voordoen en elk geval op zichzelf weer zijn eigenaardigheden meebrengt. Deze stuk voor stuk aan een bespreking te onderwerpen is natuurlijk ondoenlijk.

Indien dit opstel erin kan bijdragen een algemeen inzicht te geven in de moeilijkheden en kwesties, die zich bij de rechtelijke inning van declaraties kunnen voordoen, dan achten wij ons in onzen opzet geslaagd.

Mr. JOHAN HOLLANDER.

's-Gravenhage, Januari 1935.

TUCHTRECHTSPRAAK

Voor het eerst is sinds het bestaan van het Medisch Tucht-recht is een klacht tegen een tandarts in hooger beroep voor het Gerechtshof behandeld.

Wij laten hier zoowel de beslissing van het betrokken college in eersten aanleg als de uitspraak van de tweede kamer van het Gerechtshof te Amsterdam volgen.

EINDBESLISSING.

Het College voor Medisch Tucht-recht en Oplossing van Geschillen in eersten aanleg, genoemd in artikel 7 der wet van 2 Juli 1928, S. 222, gevestigd te *Amsterdam*;

Gezien een klacht van A., B., C., D., E., F., G., H., I., J., K., allen tandarts en wonende te X. en van L., tandarts, wonende te Y., tegen Dr. M., tandarts, wonende te Z., doch practijk uitoefenende te X., ingekomen bij den Secretaris van het College op 8 Juni 1934;

Gelet op hetgeen ter terechtzitting van 24 Juli 1934 heeft plaats gehad en op de stukken, ten aanzien waarvan de voorschriften van de artt. 37 e. v. en van art. 55 van het Reglement Medisch Tucht-recht zijn toegepast;

Gehoord de klagers A., B., C., F., G., I., — zijnde de andere klagers, hoewel behoorlijk tegen de terechtzitting opgeroepen, niet verschenen —, Dr. M. als persoon over wien geklaagd is en Mr. N., wonende te Q., als raadsman van Dr. M.;

Overwegende dat de klacht, mondeling ter terechtzitting verbeterd en toegelicht, inhoudt, dat Dr. M., wonende te Z., zich heeft schuldig gemaakt aan handelingen, die het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen, door in het dagblad van 5, 7 en 8 Mei 19... te doen plaatsen deze advertenties:

1. „Nieuwe Tijden *Eischen Nieuwe Prijzen!* Gevestigd: Het Tandheekkundig Instituut van Dr. M.,....., X.
 „Nederlandsch }
 „Duitsch } Tandarts
 „en Amerikaansch }
 „Berekent voor een geheel onder- en bovengebitt tezamen
 „f 40.— met garantie, pijnloos trekken inbegrepen. Vullingen
 „van tand of kies en kunsttanden tegen vaste en lage tarieven,
 „doch particuliere behandeling.
 „Spreekuren: Iederen Werkdag van 9—12 en 1—4 uur.
 „Avondspreekuur: Dinsdag en Donderdag: 7—9 u.
 Mondonderzoek kosteloos.”
2. „Nieuwe Tijden *Eischen Nieuwe Prijzen!* Het Tandheekkundig Instituut van Dr. M., , X.
 „Nederlandsch }
 „Duitsch } Tandarts
 „en Amerikaansch }
 „berekent voor een geheel onder- en bovengebitt tezamen f 40.—
 „met garantie, pijnloos trekken inbegrepen.
 „Een geheel onder- en bovengebitt f 24.50
 „Plaatje met 1 kunsttand „ 4.—
 „Iedere tand meer „ 1.75
 „Cementvulling „ 2.—
 „Porcelain of zilvervulling „ 3.—
 „Goudvulling vanaf f 9.00 } 22 Karaats Goud
 „Goudkronen vanaf „ 15.00 }
 „Volstrekt Pijnlooze trekkingen „ 1.50
 „Halfjaarlijksche Contrôle en Mondonderzoek kosteloos.
 „In verband met Hemelvaartsdag wordt het Donderdagavond spreekuur gehouden op Vrijdagavond van 7—9 uur.
 „Spreekuren: Iederen Werkdag van 9—12 en 1—4 uur.
 „Avondspreekuur: Dinsdag en Donderdag: 7—9 uur. Mondonderzoek kosteloos.”

Overwegende dat klagers meenen rechtstreeks belanghebbenden en derhalve tot indiening dezer klacht gerechtigd te zijn, omdat,

gelijk zij stellen, het aanzien van hun professie door dergelijke advertenties wordt geschaad, en zij door die advertenties direct of indirect schade in hun practijk zullen ondervinden ;

Overwegende dat — wat er van dezen tweeden grond zij — het College deelt het gevoelen van klagers, dat zij, die als leden van de zich gedragen naar de daar geldende regelen van standseer, rechtstreeks belang hebben bij handelingen, die, gelijk het uitgangspunt der klacht is, door deze standseer te schaden, het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen ;

Overwegende dat Dr. M. heeft toegegeven de door klagers ge-
waakte advertenties te hebben geplaatst, doch heeft betoogd, dat het vertrouwen in den stand der tandartsen daardoor niet is ondermijnd, daar hier slechts sprake is van reclame, naar zijn oordeel — met een beroep op advertenties van andere tandartsen — geoorloofd, terwijl hetgeen de eer en de waardigheid van den stand der tandartsen betreft buiten de wettelijke regeling is gelaten ;

Overwegende dat het College deze opvatting niet deelt en van oordeel is, dat het vertrouwen in den stand der tandartsen mede afhankelijk is van het aanzien, dat die stand geniet, hetgeen niet alleen door de bekwaamheid van de tandartsen wordt bepaald maar ook door een juist gevoel van eigenwaarde en door hun eerlijkheid in den omgang met hun patienten ;

Overwegende dat aldus tot handelingen, die het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen, moeten worden gerekend handelingen, die de standseer der tandartsen schaden, en van hen, die tot dezen stand behooren, mag worden gevorderd, dat zij zich gedragen naar de in dien kring geldende normen van moraal en fatsoen ;

Overwegende dat een dezer normen is, dat de tandarts zijn diensten niet aanbiedt aan het publiek, maar afwacht, dat dit zich tot hem wendt ;

Overwegende dat de aangehaalde advertenties op zichzelf reeds in ernstige mate met die norm in strijd komen, en bovendien door de daarin opgenomen tarieven het karakter dragen van een ongeoorloofde mededinging, die eenerzijds het vertrouwen in hem, die zich daaraan schuldig maakt, schaadt, anderzijds twijfel wekt aan de eerlijkheid van die tandartsen, welke de honoreering hunner diensten op andere wijze berekenen ;

Overwegende nog wat dit laatste punt betreft, dat in den loop der jaren de tandheelkunde, zooals deze door de tandartsen dient in practijk te worden gebracht, zich heeft ontwikkeld tot een wetenschap, die in de eerste plaats gericht is op het behoud van het individueele gebit, en hiermee gepaard gaat, dat een algemeene prijsbepaling voor de in de advertenties genoemde werkzaamheden niet wel mogelijk is, afhankelijk als deze mede behoort te zijn van den in elk bijzonder geval daaraan ten koste gelegden tijd ;

Overwegende dat de zich er dan ook wel voor gewacht heeft, zulke tarieven ten dienste van haar leden vast te stellen, en een ander stelsel het gevaar meebrengt, dat tijdroovende arbeid in het belang van het behoud van het gebit van den patient vervangen wordt door sneller hulp, die van het bovengenoemde beginsel niet uitgaat ;

Overwegende dat de gewraakte advertenties in dit opzicht met zich meebrengen een misleiding van het publiek, dat ten deze onwetend is ;

Overwegende dat dit ook geldt van de mededeeling, die „volstrekt pijnlooze trekkingen” aanbiedt, omdat deze niet in alle gevallen te waarborgen zijn ;

Overwegende dat het vorenstaande samenvattende, het College in het plaatsen der aangehaalde advertenties dan ook ziet pogingen om practijk te verwerven op een wijze, die het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnt ;

Overwegende dat het College deze gedragingen zeer ernstig acht, en van oordeel is, dat na te noemen maatregel in overeenstemming met de ernst der overtreding is ;

Overwegende dat de onderhavige beslissing met het oog op haar belang voor bekendmaking in aanmerking komt ;

Beslissende :

Verstaat, dat Dr. M. zich schuldig maakte aan handelingen, die het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen ;

Legt hem deswege op een geldboete van tweehonderd gulden (f 200.—) ;

Beveelt, dat deze beslissing met inachtneming van het bepaalde in art. 63 van het K.B. van 31 October 1929, S. 474, zal worden bekend gemaakt;

Verstaat dat deze bekendmaking zal geschieden door plaatsing der beslissing in de Verslagen en Mededeelingen betreffende de Volksgezondheid, en door toezending van een afschrift der beslissing ter publicatie in na te melden tijdschriften aan de Redactie van het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde, De Geneeskundige Gids, het Tijdschrift voor Tandheelkunde, het Weekblad van het Recht, en de Nederlandsche Jurisprudentie;

Verstaat dat noch aan klagers, noch aan den persoon over wien geklaagd is, kosten, voor hen uit de behandeling van de zaak voortvloeiende, uit 's-Rijks Kas zullen worden vergoed.

Aldus gewezen door de heeren: Mr. B. de Gaay Fortman, Voorzitter, Drs. G. Royer en A. H. Schmidt, leden-geneeskundigen, en W. L. van Andelen W. A. Becker, leden-tandartsen, in tegenwoordigheid van Mr. W. F. Schokking, Secretaris, op 31 Juli 1934.

(w.g.) FORTMAN, Voorzitter.

(w.g.) W. F. SCHOKKING, Secretaris.

Voor afschrift conform
(met inachtneming van art. 63 R. M. T.)

De Secretaris van het Medisch Tuchtcollege
te Amsterdam:

J. MOORMAN.

Request No. 85—1934.

Het Gerechtshof te Amsterdam, Tweede Kamer ;

Gezien verzoekschrift No. 85/1934 van X, tandarts, wonende Y, ter griffie ingediend op den 4den September 1934 ;

Gelet op het verzoek door den President tot appelland en klagers gericht overeenkomstig de artikelen 26, 28, 87 en 91 Reglement Medisch Tuchtrecht om desverkiezende nadere schriftelijke inlichtingen te verstrekken, waaraan geen gevolg is gegeven ;

Gelet op de uitnoodiging volgens artikel 40 juncto 87, van het Reglement door den President gericht tot de heeren J. A. Salomons en G. D. Margadant om ter zitting te verschijnen op 23 October 1934 teneinde als deskundigen gehoord te worden ;

Gezien de stukken, waaronder de eindbeslissing op 31 Juli 1934 gewezen door het college voor Medisch Tuchtrecht en het oorspronkelijk schrijven van klagers dd. 12 Mei 1934 (met bijbehorende advertenties van appelland) inhoudende klacht, waarop de eindbeslissing betrekking heeft, alle welke stukken ter inzage hebben gelegen volgens het Reglement ;

Gelet op de behandeling ter zittingen van 23 October 1934 en 4 December 1934 ;

Gehoord de genoemde deskundigen, de klagers, benevens appelland en diens raadsman, Mr. J. A. E. W. van der Gravenhage, advocaat te 's Gravenhage ;

Gelet op de conclusie van het openbaar Ministerie ter zitting van 4 December uitgebracht, strekkende tot vernietiging van de uitspraak, waarvan beroep, en voorts primair tot afwijzing van de klacht, subsidair tot oplegging van eene lagere boete zonder openbaarmaking der uitspraak ;

Overwegende dat het College voor Medisch Tuchtrecht heeft beslist dat het vertrouwen in den stand der tandartsen mede afhankelijk is van het aanzien, dat die stand geniet, zoodat tot handelingen, die het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen, moeten worden gerekend handelingen, die de standseer der tandartsen schaden en van hen, die tot dezen stand behooren, mag worden gevorderd, dat zij zich gedragen naar de in dien kring geldende normen van moraal en fatsoen ;

Overwegende dat het Hof deze opvatting in hare algemeene strekking niet juist acht;

dat immers, in tegenstelling met het voor advocaten en procureurs en voor de notarissen geldende Tuchtrecht, waarbij onderscheidenlijk sprake is van de zorg voor de eer van den stand der advocaten en procureurs (artikelen 30 en 46 Reglement III) en van handelingen strijdig met de eer of de waardigheid van het ambt van notaris (art. 50c der wet op het Notarisambt), bij het Medisch Tuchtrecht in artikel 2 der wet sprake is van handelingen, die het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen;

dat dit verschil in terminologie er op wijst, dat de wetgever de eer en de waardigheid van den stand der tandartsen een niet door de wet te beschermen belang oordeelt;

dat dit ook blijkt uit de Memorie van Toelichting, waarin uitdrukkelijk te kennen wordt gegeven dat de eisch, dat de waardigheid of de belangen van den geneeskundigen stand niet worden gekrenkt — welke eisch begrijpelijk is in het reglement van de Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst — niet rechtstreeks mikt op wat voor den wetgever een te beschermen belang is, daar voor den wetgever de standseer secundair is doch primair dat de zieken en gezonden vertrouwen kunnen hebben in den medischen stand, zoodat de eisch gesteld moet worden dat de medicus zich onthoude van handelingen, die dit onmisbaar vertrouwen ondermijnen;

Overwegende dat bij de opvatting van het College in strijd met de strekking der wet het onderscheid tusschen handelingen van een tandarts, die de stands-eer der tandartsen schaden, en handelingen, die vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen, wordt uitgewischt;

dat hieruit echter niet volgt dat eene handeling van de eerstgemelde categorie niet tegelijkertijd ook zou kunnen behooren tot de tweede categorie, daar het hier verwante begrippen geldt, welke met elkander in nauw verband staan, en ook de Memorie van Toelichting dit geenszins uitsluit;

Overwegende dat vaststaat dat appellant advertenties heeft geplaatst van den navolgenden inhoud:

„Nieuwe Tijden	Eischen Nieuwe Prijzen! Gevestigd:
„Het Tandheelkundig Instituut van Y	straat.....
„Nederlandsch	} Tandarts
„Duitsch	
„en Amerikaansch	
„Berekent voor een geheel onder- en bovengebit tezamen	f 40.—

„met garantie, pijnloos trekken inbegrepen. Vullingen van tand
„of kies en kunsttanden tegen vaste en lage tarieven, doch par-
„ticuliere behandeling.

„Spreekuren : Iederen Werkdag van 9—12 en 1—4 uur.

„Avondspreekuur : Dinsdag en Donderdag : 7—9 u.

Mondonderzoek kosteloos”.

„Nieuwe Tijden *Eischen Nieuwe Prijzen!* Het Tand-
„heelkundig Instituut van — straat.....,.....

„Nederlandsch

„Duitsch

„en Amerikaansch

} Tandarts

„berekent voor een geheel onder- en bovengebit tezamen f 40.—

„met garantie, pijnloos trekken inbegrepen.

„Een geheel onder- en bovengebit f 24.50

„Plaatje met 1 kunststand „ 4.—

„Iedere tand meer „ 1.75

„Cementvulling „ 2.—

„Porcelain of zilvervulling „ 3.—

„Goudvulling vanaf f 9.00

„Goudkronen vanaf f 15.00

} 22 Karaats Goud

„Volstrekt Pijnlooze Trekkingen „ 1.50

„Halfjaarlijksche Contrôle en Mondonderzoek kosteloos.

„In verband met Hemelvaartsdag wordt het Donderdagavond-
„spreekuur gehouden op Vrijdagavond van 7—9 uur.

„Spreekuren : Iederen Werkdag van 9—12 en 1—4 uur.

„Avondspreekuur : Dinsdag en Donderdag : 7—9 u.

Mondonderzoek kosteloos”.

en de klacht betrekking heeft op het doen plaatsen dezer adverten-
ties;

Overwegende dat de klagers, die tandartsen zijn, als rechtstreeks
belanghebbenden in den zin van artikel 20 Reglement Medisch
Tuchtrecht zijn te beschouwen;

Overwegende dat niet elke advertentie van een tandarts een
handeling vormt, welke het vertrouwen in den stand der tandart-
sen ondermijnt, zooals b.v. het vermelden van adres en spreekuren;

dat ter beoordeeling van de vraag of zulks ten aanzien van een
bepaalde advertentie het geval is rekening gehouden moet worden
met den indruk, welke door den inhoud der advertentie op het
publiek gemaakt wordt;

dat het Hof zich vereenigt met het oordeel der deskundigen dat
X in de advertenties aankondigt te werken tegen *abnormaal* lage

tarieven en tevens ten onrechte het doet voorkomen dat het bij het tarief alleen aankomt op den aard der verrichting, zonder rekening te houden met het verschillend karakter der uiteenloopende individueele gevallen ;

dat het publiek, op de advertenties van appellant afgaande, en zonder nadere voorlichting den indruk moet krijgen dat de tandartsen, werkende voor den niet bij ziekenfondsen aangesloten middenstand, waaruit X, zijne cliënten betreft, noodeloos hooge prijzen berekenen, terwijl het publiek niet begrijpt dat appellant voor den een te veel en voor den ander te weinig rekent om tot zijn eenheidstarief te komen ;

dat appellant heeft toegegeven dat hij tracht de tarieven der ziekenfondsen te benaderen, die echter door hun collectieve organisatie en wijze van werken altijd goedkooper tandheelkundige hulp kunnen verschaffen dan dit aan in de gewone practijk werkzame tandartsen mogelijk is, terwijl de ziekenfondsen alleen werken voor personen of gezinnen, levende beneden een zekere welstands-grens ;

dat de uitdrukkingen „pijnloos trekken inbegrepen”, en „volstrekt pijnlooze trekkingen” op het publiek, dat niet ter zake deskundig is, den indruk zullen maken, dat appellant iets bijzonders, en wel tegen lagen prijs, aanbiedt te doen, wat men bij een anderen tandarts niet aldus verkrijgen kan, terwijl niet begrepen zal worden wat appellant beweert bedoeld te hebben dat in den prijs voor het trekken inbegrepen is de prijs voor het gevoelloos maken door eene kunstbewerking als narcotiseeren ;

dat het Hof overneemt het oordeel der deskundigen dat een tandarts niet ten aanzien van elk geval er voor kan instaan dat de trekking volstrekt pijnloos zal zijn ;

dat dus ook in dit opzicht het publiek den indruk zal verkrijgen dat het door andere tandartsen beter en goedkooper behandeld zou kunnen worden dan thans het geval is, zoodat deze meer op hun eigen belang dan op dat der patienten letten ;

Overwegende dat, terwijl het plaatsen der voormelde advertenties stellig eene handeling vormt, strijdig met de eer van den stand der tandartsen, het, opgevat als hierboven omschreven, tevens eene handeling vormt, welke het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnt ;

Overwegende wat den te nemen maatregel betreft :

dat het hier betreft een goed afgestudeerd, bekwaam tandarts die te Hamburg eene behoorlijke en winstgevende practijk heeft uitgeoefend doch, uit Duitschland verdreven door de politieke omstandigheden en zonder middelen van bestaande zijnde, langs den bovenbeschreven weg heeft getracht in korten tijd zich in Neder-

land een bestaan te verschaffen, waarbij hij voor zich zelve een zeer langen arbeidsdag heeft ingevoerd en, vele patienten in korten tijd achter elkander helpende, zich tevreden stelt met een minimale gemiddelde verdienste bij elken patient;

Overwegende dat het Hof, gelet op de omstandigheden van dit geval, aanleiding vindt eene lagere boete op te leggen, dan het College voor Medisch Tuchtrecht oplegde, in de verwachting dat appelland zich in het vervolg van dergelijke handelingen zal onthouden en er dus geen aanleiding toe zal geven dat op hem bij herhaling een zwaardere maatregel zal worden toegepast;

Overwegende dat onderstaande beslissing ingevolge artikel 63 van het Reglement, met het oog op haar belang, voor bekendmaking in aanmerking komt;

Recht doende,

Vernietigt de eindbeslissing ddo 31 Juli 1934 van het College voor Medisch Tuchtrecht en oplossing van geschillen te Amsterdam, waarvan beroep;

Verstaat dat X., den appelland, tandarts, wonende te Y., doch zijne praktijk uitoefenende te Z. zich schuldig maakte aan handelingen, die het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen;

Legt hem deswege eene geldboete op van *vijf en twintig gulden* (f 25.—);

Beveelt dat deze beslissing met inachtneming van het bepaalde in artikel 63 van het Koninklijk Besluit van 31 October 1929, Stbl. 474, zal worden bekend gemaakt;

Verstaat dat deze bekendmaking zal geschieden door plaatsing der beslissing in de Verslagen en Mededeelingen betreffende de Volksgezondheid, en door toezending van een afschrift der beslissing ter publicatie in na te melden tijdschriften aan de Redactie van het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde, De Geneeskundige Gids, het Tijdschrift voor Tandheelkunde, het Weekblad van het Recht, en de Nederlandsche Jurisprudentie;

Verstaat dat krachtens artikel 65 van voormeld Koninklijk Besluit te zijner tijd de daarbij bedoelde kennisgeving zal geschieden aan den Ontvanger der Directe Belastingen;

Verstaat dat noch aan klagers, noch aan appelland kosten, voor hen uit de behandeling van de zaak voortvloeiende, uit 's Rijks kas zullen worden vergoed.

Aldus gewezen in raadkamer door de Heeren Mrs. J. Kruseman, President, P. A. Rutgers van der Loeff en L. Th. Jorissen, Raden, op negentien December 1900 vier en dertig, in bijzijn van Mr. J. J. van Geuns, waarnemend-Griffier.